

rusača več, kakor poštena, odkritosrčna beseda katol. duhovnika. Nam pa ostanejo torej č. gospod župnik v hvaležnem spominu in prosimo, naj tudi njim naša župnija ostane v prijaznem spominu. B. V.

Iz Slov. goric. (S pota.) Ako človek potuje po svojem poslovanju, jako ga veseli, ako najde zavedno, slovensko ljudstvo. Jednako tudi meni srcé veselja poskakuje, če vidim vrli národní naraščaj. Pri Sv. Benediktu sem opazil jedini slovenski napis nad prodajalnico g. Alojzija Kerneka; rekel mi je, da ga nemškutarji radi tega pisano gledajo; a rečem mu: Nič ne dé, bodo pa Vas Slovenci tem mogobrojnije obiskovali, ako bodele tudi iskreno narodni Slovenec. Priporoča se njegova trgovina vsem zavednim tamošnjim Slovincem, držite se zatega gesla: »Svoji k svojim!« — Pri Negovi se tudi pri Špirku blesti slovenski napis: gostilničar, da bi le v srcu bil tudi narodnjak, potem bo napis čistega zlata vreden. Tamkaj so poleg neustrašenega, za vse dobro vnetega župnika, tudi nekateri zagrizeni nemškutarji, ki zlorabijo celo solo in na njej sila lep in pomenljiv napis: »Pustite otročiče k meni priti!« Boljše bi bilo po njihovem mnenju reči: »Pustite otročiče k nam, da jih pogermanimo«. Dalje doli proti Ivanjcem sem opazil več slovenskih napisov, kar je hvalevredno. Najbolj pa me je presenetilo v Ivanjcih, tamkaj imajo na hišnih številkah lepe slovenske napise: »Ivanjci«. Živio narodni Ivanjci! Pogledimo h g. Šturmu, gostilničarju in trgovcu; tam najdemo vrlega slovenskega korenjaka od pet do glave; on ima v svoji štacuni popolnoma slovenske napise n. pr. sladkor, sukanec, kava, solna cena itd. Tako je prav, le k njemu marljivo zahajajte ondodni Slovenci! Jednako je vrl narodnjak ondodni Zvonimir Trstenjak! Pri Sv. Juriju na Ščavnici so tudi vrli narodnjaki, napisi so narodni, samo pri trgovci Al. Korošak se mi prav ne dopada, poprej je imel svoje ime po nemčursko zapisano, a spod slovenski napis: trgovina raznega blaga, a sedaj je čez vse to zapisal svoje ime. V Očeslavcih se mi ni dopadel nek kovač, ki je pravil, kakó kmetijski stan gine raditega, da kmet pusti vse študirati; jeden sin je advokat, drugi profesor a tretji duhovnik. No, sem si mislil, ti si pa vrl sin matere Slovenije in sv. katoliške cerkve, da takó imaš duhovniški stan; škoda za tako človeče, da živi v narodnem kraju. Ker sem bil radi teh besed silno razžaljen, me je tem bolj razveselil kamneni križ, na katerem sem opazil prelepo podobo sv. Cirila in Metoda. Mislimo na kresove 4. julija zvečer! — Najbolj pa me je žalilo po Ljutomerskem okraju to, da imajo table za vandravce jedino v nemškem jeziku, katere imamo v Mariborskem okraju v obeh jezikih. Bi-li se ta nedostanost v teh narodnih krajih ne dala odpraviti? —k—

Iz Starega trga. (Umor.) Kar je šlo po vseh listih kakor žalostna novica, to je bil umor, ki se je pri nas zgodil, zato naj tu sledi nekaj besedij v pojasnjenje. Jaka Barl ni bil posestnik, ampak stari berač, kateri tudi v mladih letih ni hotel delati, in se je mnogo po ječah pomikal. Njegova žena Marija Barl, rojena Velunšek, se je dala že bojda pred 15 leti od njega po sodnji ločiti. Je-li 18 let stari Jarnej Velunšek, nezakonski sin Mice Velunšek, svojega očuha v jezi, v pijanosti ali iz drugega uzroka umoril, se ni dognano. — Gotovo je toliko, da je močno togoten, včasih nekoliko zmešanega uma, in da je s svojim očuhom na večer pred umorom dolgo v krčmi pil.

Od Sv. Ane v slov. goricah. (Vodstvo) c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice v Gradci nam je poslalo na dopis z dne 1. junija to-le popravo: Ni resnica, da se je Tomažu Orniku iz Šic premala odškodnina izplačala; istina pa je, da je bil on samo streho svoje stavbe zaroval, in da se je škoda tudi le za streho računila.

Novo tako streho so tamošnji veščaki po navadnej ceni v onem kraju (3 gld. za 1 m²) na 420 gld. 21 kr. cenili; vsled 16letne starosti in rabe odbili so 8 % ter odškodnino na 386 gld. 60 kr. zračunili. To računjenje odškodnine je Tomaž Ornik za pravično priznal ter tudi v dotičnem zapisniku brez ugovora potrdil, da je z odškodnino popolnoma zadovoljen.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Svitli cesar pojde dne 2. julija v Ischl ter ostane ondodni čez svoj rojstni dan. — V zadnjem ministrskem svetu se je sklenilo, da je treba izpremeniti postavbo, ki določuje, da in kakó se razdelijo okr. sodnije na češki zemlji. Uzrok te izpremenitve je pri mladočeških poslancih iskati, ker so zadnje sejo dež. zbora v Pragi razgnali s svojim kričanjem. To pa bi lahko še tudi naprej delali, če se ne izpremeni postavba. Prav, toda ali je potreba razdeljevati okraje?

Česko. Znano je, da češko veleposestvo razpada v dve stranki, nemško liberalno in konservativno. K zadnji pripada tudi lepo število čeških veleposestnikov. Doslej zmaguje konservativna stranka pri volitvah, ali če konservativci in češki veleposestniki ne gredo skupaj, zmagata nemška liberalna stranka: pri prihodnjih volitvah je celo lahko, da bode tako. Potem pa je tudi večina v deželnem zboru na strani — nemških liberalcev, pa tudi — v državnem zboru. Modro torej ni od mladočeške stranke, da v eno mer napadajo veleposestnike.

Štajarsko. Sekovski knezoškof slabijo vedno bolj in torej ginéva upanje od dne do dne, da se ozdravi. — Da se odbor »Südmarke« trudi na vse kriplje za svoje »dete«, je znano in tudi ženske so že nemškega duha se navzele tako, da si ustanovijo v Gradci lastno podružnico. Čudno pa je v tem vse eno, da ljudje nič ne vedó, kam društvo denarje spravlja, saj se ne sliši o tem ničesar; k večjemu se posodi kacij 30 gld. »stiskanemu rojaku«, ali kje ta biva?

Koroško. V četrtek, dne 29. junija se odkrije spomenik pok. knezoškofa Petra Funder v Grebinkem gradu. Spomenik stavijo liberalci! — Poslanec Peter Lax je umrl; bil je mož »bauernbunda«, torej nemškutarjev. — Dnes ima podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljaško okolico »besedo« v Štebnji pri Beljaku. Pri »besedi« sodeluje več pevskih društev. Slov. Korošec gre na dan!

Kranjsko. »Katoliški sklad« se pripravlja in njemu je namen, da spravi na noge take šole ali zavode, katerih je katol. Slovincem najbolj potreba, pa ni upanja, da jih dobijo od države. Nabiranje denarja za nje je sicer mudno, ali tem častniše bode, ako se s »katoliškim skladom« v svojem času doseže »katol. shoda« blagi namen! »Slovenec« objavlja imena darovateljev. — V Novem mestu se je osnovala mestna hranilnica, v Kranji pa že deluje sem od spomladi. Želimo jima obilo božjega blagoslova.

Primorsko. Šolski svet v Gorici je sklenil število laških ljudskih šol pomnožiti in z novim letom torej se odpre več taci po mestu. Za slov. šole pa isti šolski svet nima niti beliča, pač pa sili otroke slov. starišev v svoje laške šole. — Vit. Burgstaller je odložil čast mestn. odbornika v Trstu; ni mu povelji, da je bil izvoljen z večino enega glasú v zastop, v katerem je bil skozi 26 let. Čemu pa je mož, po rodu Nemec, vselej držal z laško iredento?

Dalmacija. V Zadru so napravili v soboto po noči tamošnji Lahi grdo rabuko zoper hrv. potnike ter so jim klicali: Porchi Croati. Žvižganje in tuljenje je bilo strahovito, nekaj grdob so zaprli, ali najbrž ne pravih razbojnikov!

Hrvaško. Ker je škof dr. Strossmayr v Krapinskih toplicah, prišlo je tje tudi več hrv. rodoljubov, med njimi Anton Starčević. Pravi se, da se stranki obeh zjedinite in poslej stopite trše na prste »Narodni stranki«. Dobro bi že bilo, toda v dež. zboru imate obe stranki skupaj le malo število poslancev. Ne veliko, nekaj pa torej vendar premorete zoper madjarone.

Ogersko. Državni zbor ima sicer počitnice, vendar pa delajo vse stranke z veliko silo, vsaka za svoje namene, tudi zunaj zbora. Ministri pa so na sredi med strankami, kajti nobena jim ni popolnem udana. Njim prihaja pa sedaj še celo Kossuth na pomoč — vse za to, da se ustreže judom, ki imajo mošnjo v rokah.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so ukazali zboru sv. obredov preiskovati, kako se naj cerkvena glasba urejuje, da bode godba v resnici za v cerkev, ne pa ob enem lahko tudi za gledišča.

Italija. Kakor po drugih državah, tako čutijo tudi v tej mladi državi težo militarizma — boja v miru, kajti za vojaštvo izdaje se dan na dan po eden milijon lir. To je lep denar in ni čuda, če jim ga čemdalje bolj primanjkuje. — V mestu Piezzo se je prikazala kolera in je sedaj, poleti, jako nevarno, da se ne raztegne na široko okoli, če se hitro ne zatare.

Francija. Predsednik Carnot je blizo da ozdravel, vendar se ne vdeležuje ministerskih posvetovanj. — Nek Norton je spisal listine ter jih je izdal uredniku Ducroi, češ, da so iz angleškega ministerstva — tedaj ukradene. Kakor pa se kaže, ni on storil tega na svojo roko, ampak so ga podkupili, da bi spravili tako ministerstvo v zadrego pri angleški vladi, kajti rekel je, da je tatú ministerstvo plačalo. — Oni jud, ki je največ pograbil pri »panamski družbi«, Kornel Hertz, je v Londonu umrl na ukaz ali recimo na željo francoskih republikancev! Z njim je padel marsikomu kamen iznad prsij.

Anglija. Razprave o homerule ali ustavi za Irsko se vleče po malem naprej, doslej še precej dobro zanjo. Daj Bog, da se obdrži do konca! Vsaj nekaj pridobi ubogo irsko ljudstvo z novo ustavo.

Nemčija. Volitve v državni zbor so blizo že h koncu in dne 4. julija se snide novi drž. zbor. Kolikor se sodi iz volitev, je mogoče, da bode večina poslancev za vojaško predlogo. Do cela pa še volitve niso znane in vsled tega še je dvomljiva le-ta večina. Drž. zbor hoče neki cesar sam odpreti ter se naj s tem očitno dokaže, da se vsprejme vojaška predloga, da-si seže globoko v žep ljudstva.

Rusija. Kako mil je sedanji car, Aleksander III., vidi se med drugim iz tega, da je odpravil »šibo« pri ženskih, če so se tudi zagrešile toliko, da jih pelje pot v Sibirijo. Tacih žensk pa tam ni malo. — Veliki knez Konstantin se poda te dni čez Berlin na Angleško, v London in to ni brez pomena. Zastonj ne pošlje car svojega sina k nemškemu cesarju in od todi k angleški kraljici!

Bolgarija. Tudi v tej državi so prepoznali, da je treba bili človeku varčnemu, če noče, da pride na bobenj. Posebna komisija dela sedaj na to, da pazi, kje bi so dali stroški prikrajšati. — V ministerstvu za uk in bogočastje jim primanjkuje mož, ki bi bili za učitelje v srednjih šolah, ne mara pa za tujce. Prav je tako!

Srbija. Ni bilo dobro od skupščine, da je sklenila

djati prejšnja vladarja Rističa in Belimarkovića, na tožnjo klop, češ, da sta grešila zoper pravico ljudstva. Zakaj ne? Njima se ne zgodi nič, ker nista več v deželi, nju pomagata pa stvar le razdraži in jih dela nezadovoljne!

Turčija. Sultan ima priložnost sedaj, da se izkaže za milosrčnega vladarja ter pomilosti tiste Armence, katere je sodnija obsodila na smrt, ker so se spuntali zoper vlado. Reve so zapeljali ameriški, lutroviski misijonarji, ali ti so jo previdno popihali nazaj v Ameriko, kedar so izpoznali, da jim »zvezda ni mila«.

Za poduk in kratek čas.

S trebuhom za kruhom.

(Dalje.)

Starca so te besede čudovito omeščale; dvignil je oči proti nebu in solze so se mu potočile po zgubančenem licu. Zdelo se mu je, da čuje zvonove Bistriške. Napotila sta se proti mestu. Naposled prideta do cerkve, iz katere so slovesno doneli glasovi orgelj. Vstopita in poklekmeta. Vtopljena v molitev nista videla, da ju je nekdo bistro opazoval. Ko sta pa zapustila hišo božjo, stal je pred njima velik, siv in brkast gospod. Gledal ju je in njijino obleko; začudil se, potem pa vprašal slovenski:

»Od kod sta vidva?«

Kakor bi strela treščila v njiju. Mestu odgovora je kmet obledel, kakor stena in se zazibal na nogah, ne verujoč ne svojim ušesom, ne svojim očem. Micka se je prva zavedela; padla je k nogam staremu gospodu in rekla:

»S Slovenskega sva, ljubi gospod!«

»Kaj pa delata tu?«

»V grozni bedi in nadlogi živiva, dragi gospod.«

»No na ulici ne bomo stali; pojdiva z menoj.«

Peljal ju je v bližnjo gostilno, zaprl se z njima v zasebno izbo in vprašal:

»Sta lačna?«

»Že dva dni nisva nič jedla.«

Gospod jima naroči jesti in vpraša dalje:

»Kje stanujeta?«

»Nikjer, dragi gospod; izgnali so naju iz stanovanja.«

»Nimata drugih rečij, kakor to, kar imata na sebi.«

»Nimava.«

»Nimata denarja?«

»Nimava.«

»Kaj pa hočeta storiti?«

»Ne veva.«

V tem hipu so prinesli vina in toplega mesa. Stari gospod jima ukaže jesti. Očividno ga je jako veselilo, ko sta jedla. Potem pa jima veli, naj mu povesta, kako sta sem prišla in zakaj. Lovrenc je vse povedal, kakor pri izpovednici in ni zatajil ničesar. Gospod se je srdil in ga zmerjal, posebno ko mu je rekel, da je hotel nočejšnjo noč vtopiti sebe in dekle, in da ga je le zvočenje večerno rešilo tega strašnega zločina. Stari gospod se zamisli, potem pa reče:

»Nadlogo sta prestala. To je dober kraj, ali le za tiste, ki prineso s seboj dovolj denarja. Vam kmetom je treba obdelovati doma polje, a ne se klatiti po svetu. Kdor nima denarja, si tu vse žive dni ne opomore. Zdelal se bode v kratkem na kaki »facendi«*) ali v

*) Facende se imenujejo velika posestva; njih lastniki »facendeirosi« so imeli prej po 70 in več črnih sužnjev, ki so pridelovali kavo in sladkor. Sedaj opravljajo to delo večidel beli priseljenci!